

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/285/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1216204365
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1216204365.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členov senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej, v právnej veci žalobkyne: O. T., narodená dňa XX.XX.XXXX, bytom: S. XX, N., proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom: Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom: Kubániho 16, Bratislava, o určenie bezúročnosti a o vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 3. júla 2017, č.k. 50C/98/2016 - 162, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 3. júla 2017, č.k. 50C/98/2016 - 162 mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi sumu 262,05 €, spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 31.08.2016 zo sumy 262,05 € až do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Vo zvyšnej časti presahujúceho úroku z omeškania odvolací súd žalobu zamietá.
- III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.
- IV. Odvolací súd žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom zo dňa 3. júla 2017, č.k. 50C/98/2016 - 162 súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 262,05 €, spolu s 8,05 % ročným úrokom z omeškania od 14.03.2016 až do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. Nárok na náhradu trov konania súd prvej inštancie nepriznal žiadnej zo strán.
2. V rámci svojho odôvodnenia súd prvej inštancie uviedol, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobkyňa ako spotrebiteľ uzatvorila so žalovaným dňa 14.04.2014 zmluvu o revolvingovom úvere č. 8100063104 spracovanú ako formulárovú zmluvu, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyňi úver vo výške 1.500,- € a žalobkyňa sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť v 36 mesačných splátkach vo výške 85,15 €. V revolvingovej zmluve bolo dojednané, že celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť je vo výške 3.065,40 €, ročná úroková sadzba bola dohodnutá na 70,00 %, RPMN 70,00 %, priemerné RPMN 46,30 %, poskytnutá čiastka revolvingu 858,31 €. Suma, ktorú žalobkyňa z revolvingu mala zaplatiť, bola 2.043,60 €, RPMN z revolvingu 60,27 % a ročná úroková sadzba revolvingu 68,44 %. Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru v časti 8.1 upravuje záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu za poskytnutie služby, spočívajúcej v možnosti odkladu splátok úveru vo výške 222,95 € a za poskytnutie služby odkladu splatnosti splátok revolvingového úveru vo výške 235,12 € v prípade, že dlžníkovi bude revolving poskytnutý. Žalobkyňi bol poskytnutý úver (bezhotovostnou formou na účet) vo výške 1.277,05 €. V konaní taktiež nebolo sporné, že žalobkyňa zaplatila žalovanému 1.540,- €, čo vyplýva z výpisu o úhradách, zo stavu ku dňu 21.02.2016. Nárok žalobkyne pozostáva zo zaplatených splátok na predmetnom úvere v prevyšujúcej sume poskytnutého

úveru vo výške 262,05 €, spolu s príslušným zákonným úrokom, v zmysle § 517 Občianskeho zákonníka, tak ako si ho uplatnila v žalobe.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 39, § 39a, § 52 ods.1,2,3,4, § 53 ods. 6, § 54 ods. 2, § 451 ods. 1, 2, § 456 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2, § 9 ods. 2, 9, § 11 ods.1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretiu zmluvy a čl. 3 ods. 1,2, čl. 6 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a § 137 písm. c), d) CSP, ktoré aplikoval na zistený skutkový stav a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Zmluvný vzťah strán posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, určujúcim právnym predpisom je Občiansky zákonník. Pri ročnej úrokovej sadzbe 70,00% považoval takúto odplatu za úver za neprimeranú až úžernú, nakoľko dohodnuté úroky z úveru podstatne prevyšujú úrokovú mieru obvyklú z praxe peňažných ústavov v čase uzavretia zmluvy, ktorá bola v apríli 2014 na úrovni 12,62 %, resp. v II. štvrtroku 2014 na úrovni 12,63 %. Mal za to, že dohoda o úrokoch je v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatná v zmysle § 39 a § 39a Občianskeho zákonníka. Poukázal zároveň na to, že úrok z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť nemožno obhajovať ani princípom zmluvnej slobody, ktorá nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých právom akceptovateľných hraníc, ktorými je i inštitút dobrých mravov (sp.zn. IMCdo/1/2009 /NS SR/, sp.zn. 21Cdo/1484/2004 /NS ČR/). Z uvedeného vyvodil záver, že pokiaľ žalobkyňa plnila úroky odporujúce dobrým mravom, išlo o plnenie z neplatného právneho úkonu a na strane žalovaného preto došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške žalovanej istiny, ktoré musí vrátiť (§ 451 ods. 2, § 457 Občianskeho zákonníka). Žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 1.277,05 €, pričom žalovanému preukázateľne uhradila sumu vo výške 1.540,- €, a teda bezdôvodné obohatenie žalovaného je vo výške 262,05 €, na ktoré vydanie žalovaného súd prvej inštancie zaviazal.

4. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na to, že zmluvné dojednania, v ktorých je obsiahnutá zmluvná pokuta (čl. 14 bod 14.1 veta prvá Zmluvných dojednaní), nie sú žalobkyňou, resp. stranami podpísané, a teda nebola dodržaná písomná forma dohody o zmluvnej pokute v zmysle § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Okrem toho dojednania sú neprehľadné, písané malým nahusteným písmom, v dôsledku čoho pravdepodobne uniknú pozornosti spotrebiteľa s tým, že takýto postup veriteľa bol podľa záveru súdu prvej inštancie tiež v rozpore s dobrými mravmi, keď zároveň mal za to, že dojednania o zmluvných pokutách by mali byť zreteľne upravené priamo v zmluve a nestačí iba odkaz na zmluvné dojednania. Súd prvej inštancie vyhodnotil ustanovenie o zmluvnej pokute za neplatné z dôvodu, že nebolo individuálne dojednané a spôsobuje zároveň nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Text obchodných podmienok vrátane dojednania o zmluvnej pokute si dodávateľ pripravil vopred, pričom spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok. Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere neboli zmluvnými stranami osobitne podpísané, a preto sa nestali súčasťou zmluvy.

5. Čo sa týka Rozhodcovskej zmluvy č. 8100063104, súd prvej inštancie bol toho názoru, že táto bola individuálne dojednaná. Je uzavretá na osobitnej, resp. inej listine, než zmluva o revolvingovom úvere. Samostatnosť vyplýva predovšetkým z obsahu tejto rozhodcovskej doložky, z okolností jej vzniku, trvania a možného jednostranného ukončenia. Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa, pričom vyhlasuje, že o tejto skutočnosti bol zo strany veriteľa jasne a zrozumiteľne informovaný.

6. Vo vzťahu k naliehavému právnemu záujmu žalobkyne na podanej žalobe súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa v konaní nedomáhala určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere súdom vo výrokovej časti, ale poukázala na neplatnosť tejto zmluvy ako celku pre rozpor so zákonom a z dôvodu neprijateľných zmluvných podmienok. Napriek tomu, že v konaní sa ako spotrebiteľ domáhala vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka a poukázala na ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., keď žiadala, aby súd určil, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov, súd prvej inštancie žalobu v určovacej časti zamietol, nakoľko sa prejudiciálne zaoberal platnosťou zmluvy o úvere a následne podmienkami uvedenými v zákone o spotrebiteľských úveroch.

7. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je podľa § 137 písm. c), d) C.s.p. nemôže byť opodstatnená v prípadoch, kedy žalobkyňa môže žalovať na splnenie povinnosti podľa § 137 písm. a) C.s.p.. Ak k porušeniu práva už došlo, je teda možné žalovať na splnenie povinnosti, ktorá z porušenia vyplýva (§ 137 písm. a), a preventívna ochrana poskytovaná podľa ustanovenia § 137 písm. c) nemá žiadny zmysel a význam. Vo väčšine prípadov preto v takomto prípade nemôže mať žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah je alebo právo je, alebo nie je. Keď súd rozhoduje o zaplatení istiny, teda o splnení povinnosti, tak takýto postup má prednosť, resp. žaloba o určenie nie je opodstatnená. Rozhodovanie o plnení vylučuje rozhodovanie o určení, tieto žaloby sa navzájom vylučujú. Okrem

uvedeného, obsahom žaloby môže byť len jestvovanie práva, prípadne právneho vzťahu, existujúceho ku dňu vyhlásenia rozsudku; obsahom žaloby nemôže byť určenie práva za dobu minulú a ani do budúcnosti (napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 Cdo 32/98, sp. zn. 2 Cdo 131/06). Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie preto žalobu v určovacej časti zamietol.

8. V časti žaloby, kde sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, naopak žalobe vyhovel, a to vzhľadom na ust. § 39 a § 39a Občianskeho zákonníka a ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

9. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 CSP a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

10. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal žalovaný odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), písm. d) a písm. h) CSP a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť aj v časti o zaplatenie 262,05 € s príslušenstvom, alternatívne rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania a trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní. Žalovaný má za to, že závery súdu prvej inštancie, z ktorých vychádza napádaný rozsudok, sú nesprávnymi a nezákonnými. Predmetná Zmluva o revolvingovom úvere číslo 8100063104 je úverovou zmluvou, ktorá sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka a vzhľadom na to, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, vzťahujú sa na ňu aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. a ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Otázka výšky úrokov, súladu úrokov so zákonom a právnych dôsledkov dohodnutia úrokov odporujúcich zákonu sa preto musí posudzovať tiež v intenciách vyššie uvedených právnych predpisov. Základná regulácia úrokov vyplýva z ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorý obsahuje reguláciu záväzku platiť úroky, úpravu situácie, ak si strany výslovne nedohodli výšku úrokov v zmluve a úpravu situácie, ak si strany dohodli v zmluve úroky vyššie, než je prípustné na základe alebo podľa zákona. Uvedená právna úprava má prednosť pred Občianskym zákonníkom, nakoľko ide o osobitný druh regulácie záväzku platiť úroky v prípade, ak sú úroky dohodnuté vo výške vyššej než je prípustné na základe alebo podľa zákona, ide o špeciálnu právnu úpravu (lex specialis) pred všeobecnou úpravou občianskeho práva. Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne a dospel k nesprávnemu právnemu záveru o neplatnosti uzavretej úverovej zmluvy. Podľa žalovaného možno len uzavrieť, že by dlžník z úverovej zmluvy bol povinný platiť úroky vo výške najviac prípustnej podľa alebo na základe zákona. Vyslovenie neplatnosti celej úverovej zmluvy odporuje zákonu aj preto, že v prípade, ak si strany výšku úroku nedohodnú, podľa zákona nejde o neplatnú zmluvu, pretože v takom prípade by dlžník mal platiť len úroky požadované bankami. Žalovaný má za to, že posúdenie úverovej zmluvy ako neplatnej neobstojí ani podľa predpisov občianskeho práva, nakoľko všeobecným a ustáleným pravidlom výkladu právnych predpisov a ich aplikácie pri posudzovaní platnosti právneho úkonu je zásada, že má prednosť taký prístup, ktorý ponecháva právny platný aspoň v časti než ako by mal byť právny úkon posúdený za neplatný (§ 41 Občianskeho zákonníka). Žalovaný argumentuje, že ak súd prvej inštancie bol schopný určiť, že výška úrokov je v rozpore s dobrými mravmi (čo bolo dôvodom posúdenia úverovej zmluvy v časti, úrokov ako neplatnej v tomto prípade), potom logicky je a musí byť spôsobilý určiť, kde (od akej hodnoty) dochádza k rozporu s dobrými mravmi. Takéto určenie pritom logicky bude spĺňať aj podmienku oddeliteľnosti od ostatného obsahu, pretože ak sa na jednej strane dá určiť hranica, kde rozpor nastal a kde nie, potom súd tým vyjadruje svoj právne posúdenie aj o tom, kde sa dohoda o úroku považuje ešte za platnú (t.j. tam, kde rozpor s dobrými mravmi nie je) a kde už platnou nie je. Svoje tvrdenie žalovaný podporuje aj odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 32ICdo 45/2013 zo dňa 26.10. 2015... „Ak je dojednanie o úrokoch v zmluve neplatné, veriteľka má právo na obvyklé úroky...“ Žalovaný napáda rozsudok aj pre nesprávnosť záverov o výške nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia tak, ako ho ustálil súd prvej inštancie. Vychádza zo zmluvy o revolvingovom úvere číslo 8100063104, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver v sume 1.500,- € (sčasti formou započítania pohľadávok, sčasti vyplatením na účet). Žalobkyňa uhradila sumu 1.540,- €, čiže žalobkyňou tvrdý nárok by mohol byť najvyššie v sume 40,- €. Žalovaný napáda aj výrokovú časť o priznaní úroku z omeškania, ktorým súd prvej inštancie priznal úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 14.03.2016. Výška úrokovej sadzby úroku z omeškania k uvedenému dňu (v zmysle § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z.) bola 5,00 % (a nie 8,05 %).

11. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení na odvolanie žalovaného zotrvala na svojej argumentácii, že dohodnutý úrok v revolvingovej zmluve vo výške 70,00% je neúnosne vysoký, v rozpore so zásadou dobrých mravov a s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka považuje úverovú zmluvu za neplatnú (odkaz na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 06.08.2013, sp.zn. 9Co/401/2012). Nesúhlasí rovnako s odvolacou námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym záverom o výške bezdôvodného obohatenia. V zmluve je síce uvedená suma 1.500,-€, ale vyplatená suma na účet bola znížená o 222,95 €, teda na účet žalobkyni bola pripísaná suma 1.277,05 €. Súd prvej inštancie vo

veci úplne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, a preto žalobkyňa navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

12. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, nakoľko pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku boli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je v časti úroku z omeškania dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné, v časti úroku z omeškania zmeniť (§ 388 CSP), avšak vo vzťahu k nároku vo veci samej považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie za vecne a právne správny (§ 387 ods.1, 2 CSP). V danom prípade však odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, pričom dokazovanie v danej veci nebolo potrebné ani doplniť ani zopakovať, a preto v danej veci nebolo potrebné nariadiť pojednávanie, napriek tomu, že čiastočne (t.j. vo výške úroku z omeškania) došlo k zmene rozsudku súdu prvej inštancie.

13. Podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej leasingovej zmluvy spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. účinného ku dňu uzavretia úverovej zmluvy úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

15. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona účinného ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

16. Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej leasingovej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Podľa ust. § 53 ods. 4 v spojení s ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej leasingovej zmluvy, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 382 Civilného sporového poriadku v predmetnej veci vyzval strany sporu na vyjadrenie k aplikácii ustanovení § 580 Občianskeho zákonníka podľa ktorého, ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie. A súčasne k použitiu ustanovenia § 457 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Súčasne boli vyzvaní na vyjadrenie k ustanoveniu § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. účinného k času vzniku bezdôvodného obohatenia, podľa ktorého výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, a k ustanoveniu § 563 Občianskeho zákonníka podľa ktorého, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

19. K vyššie citovaným ustanoveniam sa vyjadril žalovaný prostredníctvom svojej právnej zástupkyne a uviedol, že započítanie je nutné posudzovať podľa iného hmotnoprávneho ustanovenia, a to konkrétne podľa § 581 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Podľa § 581 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí, že dohodou účastníkov možno započítaním vyrovnať aj pohľadávky uvedené v odsekoch 1 a 2. Žalovaný má za to, že započítanie bolo vykonané na základe dohody, ktorá je uvedená v článku 8, bod 8.4. Predmetom započítania je pohľadávka na vyplatenie úveru a pohľadávka na zaplatenie odplaty za poskytnutie služby. Ide o pohľadávky rovnakého druhu, pohľadávky vznikli uzavretím úverovej zmluvy (v prípade pohľadávky na vyplatenie úveru) a dohody o poskytnutí služby (v prípade pohľadávky na zaplatenie odplaty podľa dohody). K použitiu § 457 Občianskeho zákonníka žalovaný uviedol, že zastáva názor, že v konaní neboli vykonané dôkazy a preukázané skutočnosti, na základe ktorých by bol oprávnený záver o neplatnosti akéhokoľvek právneho úkonu medzi sporovými stranami. Ak žalovaný vychádza z obsahu napádaného rozsudku, potom je podľa jeho názoru potrebné vychádzať z § 502

Obchodného zákonníka, ktorý upravuje právne následky úrokov prevyšujúcich prípustnú hranicu. Podľa § 502 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške. Žalovaný poukázal na to, že uvedená právna úprava vyplývajúca z poslednej vety citovaného zákonného ustanovenia má prednosť pred Občianskym zákonníkom, nakoľko ide o osobitný druh regulácie záväzku platiť úroky v prípade, ak sú úroky dohodnuté vo výške vyššej než je prípustné na základe alebo podľa zákona, ide o špeciálnu právnu úpravu (*lex specialis*) pred všeobecnou úpravou občianskeho práva. Uvedený právny názor potvrdila aj Národná banka Slovenska prostredníctvom stanoviska útvaru dohľadu nad finančným trhom, vo svojom oznámení číslo č. 1/2015 k použitiu Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských obchodných vzťahoch platí, že: „Tak napríklad zmluva o úvere podľa § 497 ObZ je typovou zmluvou, ktorá nemá obdobu v Občianskom zákonníku. Zmluva o pôžičke, ktorá sa jej javí ako typovo najbližšia, má totiž odlišný predmet plnenia aj spôsob vzniku zmluvy. Preto sa na vzťahy, ktorých obsahom je záväzok veriteľa, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a záväzok dlžníka, že poskytnuté peňažné prostriedky vráti a zaplatí úroky, použije osobitná úprava Obchodného zákonníka obsiahnutá v § 497 - 507 Obchodného zákonníka. Súčasne sa uplatní aj úprava Občianskeho zákonníka pre všeobecnú úpravu záväzkov (pozri ďalej bod 10)“ Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne a dospel k nesprávnemu právnemu záveru o neplatnosti uzavretej úverovej zmluvy. V zmysle hore citovaného zákonného ustanovenia nie je možné dospieť k záveru o neplatnosti celej úverovej zmluvy, ale len k záveru, že by dlžník z úverovej zmluvy bol povinný platiť úroky vo výške najviac prípustnej podľa alebo na základe zákona. Žalovaný má za to, že v konaní nebolo žalobcom preukázané, že by dohodnutá úroková sadzba bola v rozpore so zákonom. V čase uzavretia úverovej zmluvy bolo účinné ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení: „Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Žalovaný taktiež poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 14Co/1016/2014, zo dňa 30.03.2016 podľa ktorého: „Administratívny strop odplaty pri spotrebiteľských úveroch bol zrušený spolu so zrušením zákona č. 258/2001 Z. z., ktorý bol nahradený zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov zo dňa 09.03.2010, ktorý nadobudol účinnosť od 11.07.2010 a v časti novelizácie Občianskeho zákonníka účinnosť od 01.07.2010. Súčasťou navrhovanej právnej úpravy bola aj novelizácia Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Navrhované znenie § 53 ods. 6 sledovalo štandardizovanie a zjednotenie režimu posudzovania odplaty pri všetkých druhoch a formách požičiavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom. Zákon č. 129/2010 Z. z. upustil režim administratívneho stropu odplaty. Dôvodom pre nové znenie ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného od 01.07.2010 bolo to, že má ísť o spresnenie ukazovateľa, z ktorého sa vychádza pri posudzovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver. Údajovú bázu, pokiaľ ide o výšku odplaty, lehoty splatnosti, spôsoby zabezpečenia a objemy poskytnutých úverov na finančnom trhu, poskytujú hlásenia uverejňované štvrťročne ministerstvom financií na základe hlásení subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Z novelizovaného ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka vyplýva, že referenčné kritérium, podľa ktorého sa má posudzovať primeranosť, sa preniesla zo sektoru bánk na sektor finančného trhu ako taký, a teda na všetky spoločnosti poskytujúce peňažné prostriedky spotrebiteľom ... “ Vyslovenie neplatnosti celej úverovej zmluvy odporuje zákonu aj preto, že v prípade, ak si strany výšku úroku nedohodnú, podľa zákona nejde o neplatnú zmluvu, pretože v takom prípade by dlžník mal platiť len úroky požadované bankami. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov a na základe podaného odvolania žalovaný trvá na odvolacom návrhu a navrhuje, aby napadnutý rozsudok Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd zmenil a žalobu zamietol aj v časti o zaplatenie 262,05 € s príslušenstvom, alebo aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaný si uplatňuje nárok na náhradu trov odvolacieho konania a trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

20. Odvolací súd v predmetnej veci zdôrazňuje, že spotrebiteľským úverom je každé dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Keďže v danej veci bola medzi stranami sporu uzavretá zmluva o úvere, kde žalovaný vystupoval ako veriteľ podnikateľ,

ako osoba, ktorá konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa vystupovala ako spotrebiteľ, ako osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti je záver súdu prvej inštancie o tom, že preskúmaný právny vzťah podlieha pod právny režim zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov správny.

21. Zákon o spotrebiteľských úveroch, je predpisom, ktorý obsahuje kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Právny poriadok Slovenskej republiky zmluvu o spotrebiteľskom úvere definuje ako právny úkon, ktorým sa veriteľ ako dodávateľ plnenia zaväzuje poskytnúť dlžníkovi - spotrebiteľovi peňažné prostriedky v jeho prospech do určitej sumy a na určitý čas a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej dobe vrátiť a zaplatiť úroky. Zmluva o úvere patrí k tzv. absolútnym obchodným vzťahom (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka), z ktorého dôvodu sa otázky neupravené osobitným zákonom, v súdnej veci zákonom č. 129/2010 Z.z., riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, a keďže ide o zmluvu spotrebiteľskú, aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka, upravujúcimi spotrebiteľské zmluvy. Podľa § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka je totiž spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Spotrebiteľskými zmluvami sú potom zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Spotrebiteľskou zmluvou je teda zmluva uzatváraná s väčším počtom spotrebiteľov za totožných podmienok a tieto podmienky sú vopred určené dodávateľom, pričom spotrebiteľ ich obsah nemôže ovplyvniť.

22. Z definície spotrebiteľského úveru, ako aj z definície zmluvy o úvere vyplýva, že úverový úrok je náležitosťou úverového právneho vzťahu a predstavuje odmenu veriteľa za to, že dlžníkovi poskytol finančné prostriedky. Veriteľovi, ktorý poskytuje úver dlžníkovi vzniká nárok na vrátenie poskytnutej sumy úveru spolu s právom na zmluvné úroky, ak takéto zmluvné dojednanie zodpovedá zákonnej úprave. Zmyslom osobitnej zákonnej úpravy spotrebiteľských úverov (zákon č. 129/2010 Z.z.) je ochrana záujmov spotrebiteľa. Preto zákonodarca uložil povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať jej náležitosti tak, aby mal spotrebiteľský dlžník zabezpečené dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú a súd ex offio prihliada na to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere tieto náležitosti obsahuje.

23. Z obsahu preskúmanej zmluvy č. 8100063104 vyplýva, že žalovaný sa zaviazal poskytnúť žalobkyni úver vo výške 1.500,- € a žalobkyňa sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť v 36 mesačných splátkach vo výške 85,15 €. V revolvingovej zmluve bolo dojednané, že celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť je vo výške 3.065,40 €, ročná úroková sadzba bola dohodnutá na 70,00 %, RPMN 70,00 %, priemerné RPMN 46,30 %. Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru v časti 8.1 upravuje záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu za poskytnutie služby, spočívajúcej v možnosti odkladu splátok úveru vo výške 222,95 € a za poskytnutie služby odkladu splatnosti splátok revolvingového úveru vo výške 235,12 € v prípade, že dlžníkovi bude revolving poskytnutý. Žalobkyni bol poskytnutý úver (bezhotovostnou formou na účet) vo výške 1.277,05 €. V konaní taktiež nebolo sporné, že žalobkyňa zaplatila žalovanému sumu vo výške 1.540,- €, čo vyplýva z výpisu o úhradách, zo stavu ku dňu 21.02.2016.

24. Odvolací súd na odvolaciu argumentáciu žalovaného ohľadom výšky úroku, na základe ktorej mal podľa názoru žalovaného dlžník z úverovej zmluvy povinnosť platiť úroky vo výške najviac prípustnej podľa alebo na základe zákona, pričom vyslovenie neplatnosti celej úverovej zmluvy odporuje zákonu, pretože v takom prípade by dlžník mal platiť len úroky požadované bankami, odvolací súd uvádza, že s uvedenou argumentáciou žalovaného nesúhlasí. Úroky dohodnuté pri poskytnutí peňažnej pôžičky predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny. Dohodnuté úroky je treba odlišovať od úrokov z omeškania, na ktoré má veriteľ zo zákona právo, ak sa dlžník dostal so splnením pôžičky do omeškania (porovnaj § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka), a ktoré teda predstavujú sankciu za porušenie povinnosti dlžníka vrátiť dlh (pôžičku) riadne a včas. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke, a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj pri dohode o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Dobrými mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je vlastný všeobecne uznávaným vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť, vystihujúce

podstatné historické tendencie sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Za dobré mravy sa považuje súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržovanie je častokrát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé správanie bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Nemôžu byť žiadne pochybnosti o tom, že neprimerane vysoké úroky dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce všeobecne uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a že teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Dohoda, ktorou boli pri peňažnej pôžičke dojednané neprimerane vysoké úroky, je neplatná (§ 39 Obč. zák.), a to buď pre rozpor so zákonom (ak predstavuje naplnenie skutkovej podstaty trestného činu úžery, prípadne iného trestného činu) alebo pre rozpor s dobrými mravmi (v ostatných prípadoch) (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004. Z vyššie uvedeného možno uzavrieť, že úrok dohodnutý ako odplata za užívanie požičanej istiny, nie je možné stotožniť s úrokom z omeškania, na ktoré má veriteľ zo zákona právo, ak sa dlžník dostal so splnením pôžičky do omeškania. Takže uvedené dva inštitúty nie je možné zamieňať. Taktiež je potrebné zdôrazniť, že predmetnú zmluvu v časti úroku z omeškania (t.j. odplaty za poskytnutý úver), ktorý bol stanovený v rámci zmluvy na 70% vyhodnotil v tejto časti súd prvej inštancie za neplatnú, nakoľko dohodnuté úroky z úveru podstatne prevyšujú úrokovú mieru obvyklú z praxe peňažných ústavov v čase uzavretia zmluvy, ktorá bola v apríli 2014 na úrovni 12,62 %, resp. v II. štvrtroku 2014 na úrovni 12,63 %. V zhode so súdom prvej inštancie má aj odvolací súd za to, že dohoda o úrokoch je v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatná v zmysle § 39 a § 39a Občianskeho zákonníka. Tak, ako už vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvej inštancie neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednávania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011). V tomto prípade, ak súd prvej inštancie posúdil predmetnú zmluvu v časti úroku z úveru za neplatnú t.j. odporujúcu dobrým mravom, uvedené konštatovanie má rovnaké účinky, ako keby úrok z úveru dohodnutý nebol t.j. predmetnú zmluvu je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Nie je možné potom z uvedeného ani dovodiť, že žalobkyňa mala povinnosť platiť úroky vo výške najviac prípustnej podľa alebo na základe zákona, tak ako to tvrdil žalovaný. Ak raz totiž absentuje dohoda o úrokoch, respektíve úverová zmluva bola v tejto časti posúdená ako neplatná, musí byť takýto úver vyhodnotený ako úver bez úrokov a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) zák.č. 129/2010 Z.z.), a nie ako úver s úrokom v zákonnej výške.

25. Ďalšou námietkou žalovaného v rámci podaného odvolania bolo, že na základe zmluvy bol žalobkyni poskytnutý úver v sume 1.500,- € (sčasti formou započítania pohľadávok, sčasti vyplatením na účet). Žalobkyňa uhradila sumu 1.540,- €, čiže žalobkyňou tvrdený nárok by podľa žalovaného mohol byť najvyšší v sume 40,- €. Žalobkyňa na uvedenú argumentáciu uviedla, že v zmluve je síce uvedená suma 1.500,-€, ale vyplatená suma na účet bola znížená o 222,95 €, teda na účet žalobkyni bola pripísaná suma 1.277,05 €. Z obsahu predmetnej zmluvy, konkrétne z čl. 8 bod 8.1 označenom ako „Dohoda o poskytnutí služby“ odvolací súd zistil, že predmetnom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, respektíve revolvingu poskytnutého na základe žiadosti/zmluvy uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom a záväzok dlžníka poskytnúť veriteľovi odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 222,95 € a za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 235,12 € v prípade, že dlžníkovi bude revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu dlžník udeľuje veriteľovi svoj súhlas. Predmetné ustanovenie nie je podľa názoru odvolacieho súdu úplne zrozumiteľné. Odhliadnuc od zrozumiteľnosti citovaného ustanovenia tejto zmluvy odvolací súd uvádza, že požadovať odplatu za poskytnutie služby, ktorá v budúcnosti vôbec nemusí byť zo strany spotrebiteľa využitá (alebo zo strany veriteľa poskytnutá) a vytvorenie si týmto spôsobom fiktívnej pohľadávky veriteľa, ešte pred poskytnutím samotného úveru považuje odvolací súd za neprípustné. Ak by sme aj pripustili možnosť, že veriteľ požaduje zaplatenie odplaty za poskytnutie možnosti odkladu splátok, tak právo požadovať takúto odplatu veriteľovi vznikne reálne až potom, ako veriteľ uvedenú službu spotrebiteľovi poskytne a nie dopredu t.j. ešte pred poskytnutím samotného úveru. Požadovanie úhrady, respektíve odplaty za zaplatenie služby, ktorú spotrebiteľ vôbec nemusí v budúcnosti využiť je podľa názoru odvolacieho súdu neprípustné a taktiež v rozpore s ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z.z. Inak povedané, odvolací súd má za to, že táto „pohľadávka“ veriteľa t.j. žalovaného vo výške 222,95 € v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy neexistovala, nakoľko v čase podpisu tejto zmluvy ešte reálne nedošlo k

poskytnutiu tejto služby zo strany veriteľa, a preto nemala táto pohľadávka na základe čoho vzniknúť. Ak teda pohľadávka žalovaného vo výške 222,95 € neexistovala, potom sa ani nemohla stať spôsobilým predmetom započítania, a teda reálne v tejto časti ani nemohlo dôjsť k zániku záväzku. V zmysle cit. ustanovenia § 580 Občianskeho zákonníka započítanie je spôsobom zániku navzájom sa kryjúcich pohľadávok veriteľa a dlžníka. Zánik nastáva okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie a boli splnené všetky podmienky na to potrebné. Podmienkou započítania je, že ide o dva záväzky medzi tými istými subjektmi, keď je veriteľ jednej pohľadávky súčasne dlžníkom druhej pohľadávky, a dlžník naopak (vzájomnosť pohľadávok). Plnenie musí byť rovnakého druhu a pohľadávky musia byť spôsobilé na započítanie. Pritom k započítaniu nedochádza automaticky, len čo sa pohľadávky stretli. Vyžaduje sa na to právny úkon niektorého z účastníkov záväzkového právneho vzťahu. Musí ísť o prejav adresovaný druhému účastníkovi, z ktorého je zrejmé, ktorá pohľadávka a v akom rozsahu sa uplatňuje na započítanie proti pohľadávke veriteľa. Na započítanie, ako jednostranný právny úkon, sa nevyžaduje súhlas druhého účastníka, pretože ho možno vykonať aj proti jeho vôli. Započítací prejav možno uplatniť po tom, keď sa pohľadávky stretli, a to od okamihu splatnosti pohľadávky, ktorá sa stala splatnou ako posledná. Vtedy dôjde k zániku pohľadávok v dôsledku započítania, a to v rozsahu, a akom sa navzájom kryjú. Ak je niektorá z nich vyššia, zaniká len do výšky započítavanej protipohľadávky. Žalovaný k uvedenému uviedol, že odvolací súd mal predmetné započítanie posúdiť podľa § 581 ods. 3 Občianskeho zákonníka podľa ktorého platí, že dohodou účastníkov možno započítaním vyrovnáť aj pohľadávky uvedené v odsekoch 1 a 2. Žalovaný má za to, že započítanie bolo vykonané na základe dohody, ktorá je uvedená v článku 8, bod 8.4. Predmetom započítania je podľa tvrdenia žalovaného pohľadávka na vyplatenie úveru a pohľadávka na zaplatenie odplaty za poskytnutie služby. Odvolací súd má za to, že uvedená argumentácia žalovaného nie je právne relevantná. Odvolací súd vychádza z názoru, že zo strany žalovaného v čase započítania t.j. v čase uzavretia zmluvy daná pohľadávka vo výške 222,95 € neexistovala, nakoľko reálne nedošlo k poskytnutiu tejto služby zo strany veriteľa, a preto je potrebné uzavrieť, že pre vzájomné započítanie pohľadávok neboli splnené zákonné predpoklady, a to ani dohodou podľa ustanovenia § 581 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného odvolací súd ustálil, že k zániku pohľadávky veriteľa vo výške 222,95 € započítaním nedošlo, nakoľko pohľadávka veriteľa v čase uskutočnenia započítacieho prejavu neexistovala (započítať či už jednostranne alebo dohodou totiž možno len existujúce pohľadávky). Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd ustálil, že napriek tomu, že na predmetnej zmluve je suma úveru, ktorá mala byť žalobkyni poskytnutá uvedená suma vo výške 1.500,- €, reálne bola žalobkyni poskytnutá iba suma vo výške 1.277,05 €, a preto súd prvej inštancie pri určení výšky bezdôvodného obohatenia správne vychádzal zo sumy vo výške 1.277,05 € t.j. zo sumy úveru, ktorá bola žalobkyni reálne poskytnutá a to z dôvodu, že k reálnemu započítaniu z dôvodu absencie pohľadávky na strane žalovaného nedošlo. Ak teda súd prvej inštancie žalovaného zaviazal na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 262,05 € (t.j. uhradená suma zo strany žalobkyne 1.540,- € - 1.277,05 € t.j. suma poskytnutého úveru) postupoval vecne a právne správne, a preto odvolací súd námietku žalovaného aj v tejto časti považoval za nedôvodnú.

26. Posledným odvolacím dôvodom, ktorý žalovaný v rámci svojho odvolania namietal bola výška úroku z omeškania, nakoľko súd prvej inštancie priznal úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 14.03.2016, avšak podľa žalovaného výška úrokovej sadzby úroku z omeškania k uvedenému dňu (v zmysle § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z.) bola 5,00 % (a nie 8,05 %). Odvolací súd k predmetnej odvolacej námietke žalovaného uvádza, že nárok na úrok z omeškania žalobkyni vzniká až doručením výzvy na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 563 Občianskeho zákonníka). Keďže z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa žalovanému samostatnú výzvu na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia nedoručila, odvolací súd posúdil ako doručenie výzvy na vydanie bezdôvodného obohatenia doručenie samotnej žaloby, ktoré bolo žalovanému doručené dňa 30.08.2016. Z uvedeného potom možno ustáliť, že prvým dňom omeškania mal byť aj zo strany súdu prvej inštancie určený deň 31.08.2016 (t.j. deň nasledujúci po doručení žaloby). Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že ku vzniku bezdôvodného obohatenia došlo úhradou sumy prekračujúcej sumu úveru. Keďže žalobkyňa si svoj dlh uhrádzala v splátkach, nie je možné ustáliť presný dátum vzniku bezdôvodného obohatenia. Z obsahu spisu a výpisu jednotlivých splátok vyplýva, že žalobkyňa začala svoj dlh uhrádzať dňa 20.05.2014, pričom poslednú splátku žalovanému uhradila dňa 12.11.2015. Inak povedané, vznik bezdôvodného obohatenia teda nastal v priebehu času od 20.05.2014 do 12.11.2015, pričom v tomto rozhodnom období platilo ustanovenie § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Keďže z webovej stránky Národnej banky Slovenska odvolací súd zistil, že v rozhodnom období t.j. ku dňu vzniku omeškania t.j. ku dňu 31.08.2016 bola úroková sadzba stanovená pre hlavné refinančné operácie

vo výške 0,00%, túto bolo potrebné navýšiť o päť percentuálnych bodov t.j. na 5% ročne. Na základe uvedeného má odvolací súd za to, že námietka žalovaného, ohľadom výšky úrokovej sadzby bola odvolacím súdom vyhodnotená ako dôvodná, avšak odvolací súd vzhladol dôvod na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie aj v určenom dni omeškania. Ak by totiž odvolací súd posudzoval iba výšku úroku z omeškania (bez zmeny dňa omeškania), ktorú musel s prihliadnutím na vyššie uvedené zmeniť, ponechanie dňa omeškania určeného súdom prvej inštancie, by však už nekorešpondovalo s výškou úrokovej sadzby určenej pre hlavné refinančné operácie určené NBS, a následne navýšenej o päť percentuálnych bodov. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti úroku z omeškania a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy vo výške 262,05 € spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 31.08.2016 až do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Odvolací súd má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie, vo výroku o zaplatení sumy žalovanému vo výške 262,05 €, titulom bezdôvodného obohatenia je vecne a právne správny (§ 387 ods. 1 CSP), pričom vo výroku vzťahujúcom sa k úroku z omeškania tento zmenil tak, že žalovaného zaviazal na zaplatenie 5 % ročného úroku z omeškania od 31.08.2016 z dlžnej sumy až do zaplatenia (§ 388 CSP).

27. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/1997), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003).

28. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu, čo sa nepochybné v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

29. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1,2 v spojení s § 255 ods. 1,2 C.s.p. pričom výrok o trovách konania pomerne rozdelil na výrok o trovách prvoinštančného konania a výrok o trovách odvolacieho konania podľa pomeru úspechu v rámci jednotlivých konaní. Odvolací súd zdôrazňuje, že základné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania vyjadrené v § 255 CSP (zásada úspechu v konaní) nevyklučuje rôzny pomer úspechu v jednotlivých fázach konania - prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho, ktorý by vyústil do rozhodnutia o nároku na náhradu trov jednotlivých konaní (§ 262 ods. 1 CSP) tromi samostatnými výrokmi. Takéto rozhodnutie potom tvorí základ pre rozhodnutie súdu prvej inštancie postupom uvedeným v § 262 ods. 2 CSP (uznesenie Ústavného súdu SR z 19. 11. 2019, sp. zn. I. ÚS 453/2019). Na základe uvedeného možno preto uzavrieť, že odvolacie konanie predstavuje v tomto smere samostatnú, od ostatného konania nezávislú časť konania, čo zakladá súdu možnosť, nezávisle od celkového výsledku sporu rozhodnúť len o trovách odvolacieho konania, s prihliadnutím na úspech sporovej strany v odvolacom konaní, bez ohľadu na definitívny výsledok sporu (takýto stav by mal následne nájsť vyjadrenie vo výroku rozhodnutia, ktorým sa konanie končí). Keďže z obsahu spisu, ako aj z rozhodnutia vo veci samej vyplýva, že žalobkyňa mala vo veci samej v rámci prvoinštančného konania pomerný úspech, súd prvej inštancie správne vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožnil s týmto výrokom súdu prvej inštancie ohľadom trov konania a o náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol v zhode s rozhodnutím súdu prvej inštancie. V rámci odvolacieho konania mal však úspech žalovaný, avšak odvolací súd tento úspech žalovaného vyhodnotil ako úspech v nepatrnej časti t.j. iba vo výške úroku z omeškania. Aj keď ustanovenie § 142 ods. 3 OSP nebolo reálne do Civilného sporového poriadku o prebraté t.j. do § 255 CSP, nie je možné jeho aplikáciu

v súčasnosti t.j. za platnosti Civilného sporového poriadku úplne vylúčiť, hlavne za situácie, ak mala jedna zo strán sporu úspech vo veci len v nepatrnej časti, alebo ak rozhodnutie súdu o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na konštantnú judikatúru, podľa ktorej zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. 2. 2021, č.k. III. ÚS 475/2018-31). Na základe uvedeného bolo potrebné uzavrieť, že žalovaný mal v priebehu odvolacieho konania úspech iba v nepatrnej časti (t.j. v časti úroku z omeškania), a keďže išlo o nepatrný úspech žalovaného v odvolacom konaní, odvolací súd posúdil predmetný úspech ako úspech žalobkyne v odvolacom konaní. V tomto smere však odvolací súd žalobkyňi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko žalobkyňi podľa obsahu spisu v rámci odvolacieho konania žiadne trovy nevznikli. Odvolací súd pri nepriznaní trov žalobkyňi, napriek jej úspechu v odvolacom konaní poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.2.2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018 podľa ktorého, ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

30. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ODS. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podia odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).